

Tema suicid da giuvenils en la revista da geniturs

La gasetta «Fritz e Fränzi» s'occupa da las pli differentas tematicas – era da tristas

■ (anr/vi) «Fritz e Fränzi» è ina gasetta per geniturs. L'ediziun actuala tracta il suicid d'uffants e da giuvenils. Radund 1400 persunas fan mintg'onn suicid en Svizra. Da quellas èn 150 persunas pli giuvnas che 25 onns. *Ellen Ringier*, l'editura da «Fritz e Fränzi», scriva che sia gasetta veglia mussar la realitad che na sa numna betg «Dieu ha prendì Fritz u Fränzi tar el», mabain «Fritz u Fränzi s'han prendì la vita».

La tematica è pesanta. «Perder in uffant entras suicid è il mender che po capitar a geniturs. La dimensiun d'ina tala tragedia na pon persunas na-per-tutgadas betg s'imaginar.» «Fritz e Fränzi» lascha vegnir en pled uffants, giuvenils, geniturs, terapeuts ed in spiritual.

Vuli murir cun 14

«Il patratg da pudair far fin cun la vita ma consolava.» Quai è il citat ord il rapport da Florian. El aveva empruvà cun 14 onns da far suicid cun pillas da dormir. El ha survivì. Suenter il suicid n'è sia situaziun dentant betg immediat sa meglierada. L'emprim è el vegnì en la psichiatria, nua ch'el ha survegnì medicaments. El avess dentant duvrà ina terapia. Ma era en la clinica n'aveva nagin peda. «Jau avev il sentiment ch'jau saja simplamain in cas da blers ch'ella (la media) aveva da tgirar. Da quel temp avess jau cunzunt duvrà in carstgaun che avess tadlà e m'avess gidà a cavigliar il caos en mes intern.»

Suenter pliras staziuns è Florian la finala sa tschentà en ina terapia ambulanta tar in psichiater engaschà. Lez ha trenà cun Florian da far stim dals agens sentiments. «L'emprim n'hai jau betg savì tge ch'el leva da mai.» Pir cun il temp ha Florian badà ch'el ha sentiments ch'el ha pli baud betg enconuschì.

La cuverta schochescha l'emprim mument. MAD

Spiritual en l'internet

Ebo Aebischer è in dals cussegliaders da la «Internet-Seelsorge». El sa fatschenta cun glied en malencurada u glied che vul far suicid. El ha tranter 20 fin 50 giuvenils che sa volvan onn per onn a sia adressa. Els tarmettan e-mails u sms. «Savens scrivon els ch'els hajan in'amia che sa sentia fitg mal ed els na sappian betg tge ch'els duain cussegljar ad ella.» Sch'ìls giuvens u las giuvnas hajan, sin fundament da las repostas, dapli fidanza, sa mussi ch'els sezs han ils problems. Tadlar tiers senza giuditgar saja in element central da sia lavur. «Nus duman-dain era daco ch'igl è vegnì adaquella che la mort para la suletta soluziun. Lura faschain nus amogna d'accompagnar

els in toc, fin ch'els pon puspè cuntinuar senza nus la via.» Savens porschia la «Internet-Seelsorge» era agid pratic e fetschia intervenziuns tar geniturs, educaturs u medis.

Suenter nov onns

Ina mamma da quatter uffants raquinta co ch'ella ha pers ses «grond, ferm ed intelligent» figl. El era fitg activ e nagin ch'avess cartì che quest giuven um fa suicid.

La mort dal giuven ha suenter manà la famiglia als cunfins da las forzas: «Nus avain fatg atras in immens grev temp: Tristezza, gritta e sentiments da culpa han bunamain rut il cor a nus.» Grazia a l'agid da Dieu haja la famiglia puspè

chattà in senn en la vita. «Tuttina restan dumondas avertas. Ma cun quai stua in nus viver.»

L'intervista cun l'expert

Rolf Jud ha lavurà pli che ventg onns cun giuvenils periclitads. El accompagna els e per part era ils geniturs. «Il tempo da vita d'ozendi impedischa segir era ch'uffants han peda d'elavurar impressiuns ed eveniments... Suicids d'uffants e giuvenils hai dentant era già dà en il passà. Pli baud han ins dentant taschi.»

Suenter in'emprova da suicid saja quai impurtant ch'ìls parents, educaturs u era amis possian dir tge ch'els sentan e pensan. Savens dovrian ils giuvenils per-tutgads ed ils geniturs cussegliazium ed accompagnament dad experts. Sentiments da culpa possian disturbar a lunga vista la relaziun tranter l'uffant ed ils geniturs.

Dies radund u temp liber

L'ediziun actuala tracta sa chapescha era autras tematicas. P. ex. tge far, sch'ìls uffants sesan adina en posiziuns curiosas e fan in dies radund? Plinavant vegn en quest numer era tangà la tematica dals hobis.

Autras ediziuns da «Fritz und Fränzi» èn già sa deditgadas cun la tgira d'uffants ordaifer il perchasa, cun «daners da satg», cun internet etc.

Edida vegn la revista da la fundaziun elternsein a Turitg.

Adressa d'internet: www.elternsein.ch